

กฎหมาย การแข่งขัน ทางการค้า

รองศาสตราจารย์ ดร. พรชัย วิสุทธิศักดิ์

สารบัญ

ส่วนที่ 1 ภาพรวมและแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมายการแข่งขันทางการค้า	13
บทที่ 1 พัฒนาการของกฎหมายการแข่งขันทางการค้า	15
1.1 ประวัติการพัฒนากฎหมายการแข่งขันทางการค้า	15
1.2 พัฒนาการกฎหมายการแข่งขันทางการค้ายุคสมัยใหม่	18
- ประเทศแคนาดา	18
- ประเทศสหรัฐอเมริกา	19
- ประเทศอังกฤษ	21
- ประเทศออสเตรเลีย	22
- ประเทศต่างๆ	23
คำถามท้ายบทที่ 1	26
บทที่ 2 ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับนโยบายการแข่งขันและกฎหมายการแข่งขันทางการค้า (Overview of Competition Policy and Law)	27
2.1 การจำกัดความคำว่าการแข่งขัน การแข่งขันในตลาด และการแข่งขันในตลาดที่ยุติธรรม (Definitions of Competition, Market Competition and Fair Competition)	27
- การจำกัดความคำว่าการแข่งขัน การแข่งขันในตลาด	27
- การแข่งขันในตลาดที่ยุติธรรม	30
- รูปแบบการแข่งขันในตลาด	32
2.2 นโยบายการแข่งขันทางการค้า (Competition Policy)	33
คำถามท้ายบทที่ 2	36
บทที่ 3 วัตถุประสงค์และหน้าที่ของกฎหมายการแข่งขันทางการค้า (Objective and Function of Competition Law)	37
3.1 วัตถุประสงค์ของกฎหมายการแข่งขันทางการค้า (Objective of Competition Law)	37

3.2 หน้าที่ของกฎหมายการแข่งขันทางการค้า (Function of Competition Law)	40
- คุ้มครองการแข่งขันและประสิทธิภาพของตลาด (Protecting Market Competition and Efficiency)	40
- คุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ผู้บริโภคและการกระจายประโยชน์แก่ผู้บริโภค (Public Interest, Consumer Protection and Distribution of Consumer Welfare)	42
- คุ้มครองธุรกิจที่ด้อยกว่าในตลาด (Disadvantage Businesses)	43
- คุ้มครองและสนับสนุนการรวมตลาด (Market Integration)	44
คำถามท้ายบทที่ 3	46
ส่วนที่ 2 กฎหมายการแข่งขันทางการค้าของไทย-พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560	47
บทที่ 4 กฎหมายการแข่งขันทางการค้าของไทย-พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560	49
4.1. ความเป็นมาของกฎหมายการแข่งขันทางการค้าของไทย	49
4.1.1 เศรษฐกิจการเมืองกับกฎหมายการแข่งขันทางการค้า	49
4.1.2 พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้าใน พ.ศ. 2542-2560	52
4.2 กรอบกฎหมายการแข่งขันทางการค้าโดยทั่วไป	53
4.3 กรอบกฎหมายการแข่งขันทางการค้าของไทยภายใต้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560	55
4.3.1 ขอบเขตของพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560	56
4.3.2 ข้อห้ามการแข่งขัน และการปฏิบัติทางธุรกิจที่ไม่เป็นธรรม	61
คำถามท้ายบทที่ 4	65
บทที่ 5 การนิยามตลาดและตลาดที่เกี่ยวข้อง (Market definition and Relevant Market)	67
5.1 การนิยามตลาด (Market Definition)	67
- ความสำคัญของการนิยามตลาดและการระบุขอบเขตตลาด	68
5.2 การระบุขอบเขตตลาด (Defining Market)	72
- ตลาดกับขอบเขตด้านสินค้า (Products Market)	72

- ตลาดกับขอบเขตด้านภูมิศาสตร์ (Geographic Market)	77
- ตลาดกับช่วงเวลาของธุรกิจ (Temporal Market)	80
- ตลาดของสินค้าเกี่ยวเนื่องหรือตลาดที่เกี่ยวข้องกัน (Relevant Market)	81
คำถามท้ายบทที่ 5	83
บทที่ 6 การใช้อำนาจเหนือตลาด (Abuse of market power)	85
6.1 พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 กับการใช้อำนาจเหนือตลาด	85
6.2 พฤติกรรมของธุรกิจในการใช้อำนาจเหนือตลาด	88
- การตั้งราคาสินค้าสูงอย่างไม่เป็นธรรม (Excessive monopoly pricing)	89
- การลดราคาสินค้าต่ำเพื่อขับคู่แข่งออกจากตลาด (Predatory pricing)	93
- การบังคับค้าพ่วงสินค้า (Tied-sale)	96
- การไม่ร่วมดำเนินการค้ากับธุรกิจอื่น (Refusal to deal or exclusionary conduct)	100
- การกดตันราคาต่อธุรกิจต่อเนื่อง (Margin squeeze)	103
6.3 การฟ้องเรียกค่าเสียหายและบทกำหนดโทษพฤติกรรมของธุรกิจในการใช้อำนาจเหนือตลาด	106
6.4 กรณีตามมาตรา 50 ที่คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ามีคำวินิจฉัย	107
คำถามท้ายบทที่ 6	111
บทที่ 7 ความตกลงท่ามกลางธุรกิจที่ก่อให้เกิดการแข่งขันไม่เป็นธรรม (Anti-Competitive Agreements or Cartel)	113
7.1 พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 กับความตกลงท่ามกลางธุรกิจที่ก่อให้เกิดการแข่งขันไม่เป็นธรรม (Anti-Competitive Agreements or Cartel)	114
7.2 ตัวอย่างพฤติกรรมของธุรกิจในความตกลงท่ามกลางธุรกิจที่ก่อให้เกิดการแข่งขันไม่เป็นธรรม	115
7.2.1 การร่วมกันกำหนดราคา (Price Fixing)	116
7.2.2 การร่วมกันกำหนดและแบ่งตลาด (Market Sharing)	120
7.2.3 การฮั้วประมูล (Bid Rigging)	122
7.2.4 การร่วมกันกำหนดปริมาณสินค้าหรือบริการ (Output Restrictions)	125
7.3 การฟ้องเรียกค่าเสียหายและบทกำหนดโทษพฤติกรรมความตกลงท่ามกลางธุรกิจที่ก่อให้เกิดการแข่งขันไม่เป็นธรรม	128

- การฟ้องเรียกค่าเสียหาย	128
- บทกำหนดโทษพฤติกรรมของธุรกิจในความตกลงท่ามกลางธุรกิจที่ก่อให้เกิดการแข่งขันไม่เป็นธรรม	129
คำถามท้ายบทที่ 7	130
บทที่ 8 การควบรวมกิจการหรือเข้าครอบงำกิจการ (Merger & Acquisition)	131
8.1 ข้อห้ามการควบรวมกิจการตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560	132
8.2 การควบรวมกิจการ (Merger & Acquisition) คืออะไร	135
8.3 เหตุจูงใจที่ธุรกิจทำการควบรวมกิจการ (Reasons for firms to consider M&A)	136
8.4 รูปแบบของการควบรวมกิจการ (Types of M&A)	139
8.5 วิธีการควบรวมกิจการ	140
8.6 การพิจารณาให้อนุญาตการควบรวมกิจการ	143
8.7 ตัวอย่างคดีที่เกี่ยวข้องกับการควบรวมกิจการ	145
8.8 การฟ้องเรียกค่าเสียหายและบทกำหนดโทษต่อการควบรวมกิจการหรือเข้าครอบงำกิจการโดยไม่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า	148
- การฟ้องเรียกค่าเสียหาย	148
- บทกำหนดโทษต่อการควบรวมกิจการหรือเข้าครอบงำกิจการโดยไม่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า	149
8.9 กรณีตามมาตรา 51 ที่คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ามีคำวินิจฉัย	149
คำถามท้ายบทที่ 8	191
บทที่ 9 การค้าที่ไม่เป็นธรรม และการกำกับธุรกิจในการทำข้อตกลงการค้ากับต่างประเทศ (Unfair Trade and International Agreement)	193
9.1 การค้าที่ไม่เป็นธรรม (Unfair Trade)	193
9.2 กรณีตามมาตรา 57 ที่คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ามีคำวินิจฉัย	200
9.3 การห้ามทำข้อสัญญาระหว่างประเทศที่ส่งผลกระทบต่อการแข่งขันทางการค้าในประเทศ	235

9.4 การฟ้องเรียกค่าเสียหายและบทกำหนดโทษกรณีการค้าที่ไม่เป็นธรรมและกรณีทำสัญญาการค้าระหว่างประเทศที่ส่งผลกระทบต่อการแข่งขันทางการค้าในประเทศไทย	237
- การฟ้องเรียกค่าเสียหาย	237
- บทกำหนดโทษพฤติกรรมของธุรกิจในการค้าที่ไม่เป็นธรรมและทำสัญญาการค้าระหว่างประเทศที่ส่งผลกระทบต่อการแข่งขันทางการค้าในประเทศไทย	238
คำถามท้ายบทที่ 9	239

บทที่ 10 องค์การบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้า (Institutional aspect of competition law enforcement)	241
10.1 คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า	242
- องค์ประกอบคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า	242
- วาระการดำรงตำแหน่งคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า	243
- อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า	243
10.2 สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า	248
10.3 โครงสร้างการเชื่อมโยงระหว่างคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าและสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า	249
10.4 การบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้าโดยเอกชน	252
10.5 ความท้าทายในการบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้า	254
- ประเด็นข้อบัญญัติในพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้าเดิมปี พ.ศ. 2542	254
- ประเด็นปัญหาจากองค์กรคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า	256
คำถามท้ายบทที่ 10	259

บทที่ 11 กฎหมายการแข่งขันทางการค้ากับกฎหมายกำกับกิจการสาขารูปโภคเบื้องต้น (Competition Law and Sectoral Regulation)	261
11.1 การบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้าต่อกิจการสาขารูปโภคในประเทศไทยและตัวอย่างต่างประเทศ	261
11.2 การประสานกันระหว่างกฎหมายการแข่งขันทางการค้าและกฎหมายที่กำกับกิจการสาขารูปโภค	270
คำถามท้ายบทที่ 11	273

บทที่ 12 กฎหมายการแข่งขันทางการค้ากับอาเซียนเบื้องต้น (Introduction to ASEAN competition law and policy)	275
12.1 กรอบนโยบายและกฎหมายการแข่งขันทางการค้าในอาเซียน	276
- แนวนโยบายการแข่งขันทางการค้าในภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Regional Guideline Competition Policy)	277
12.2 ความร่วมมือด้านนโยบายและกฎหมายการแข่งขันทางการค้าในอาเซียน	281
12.3 สรุปภาพรวมกฎหมายการแข่งขันทางการค้ากับอาเซียนเบื้องต้น	284
คำถามท้ายบทที่ 12	286
บรรณานุกรม	287
ดัชนีค้นคำ	303